

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
ÚSTAV DOVEDNOSTNÍ VÝUKY A INOVACE STUDIA

PROJEKT „TEORIE – DOVEDNOSTI – PRAXE: INOVACE STUDIA PRÁVA“
reg. č. CZ.1.07/2.2.00/15.0198, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Výuka dne 18. října 2012

Téma: Vymezení pojmu správce daně a osoby zúčastněné na správě daní, lhůty, doručování, zastupování.

Obsah: Běh času, formy prodlužování lhůt příklady, formy a způsoby doručování – diskuse o souvisejících problémech aplikační praxe.

Subjekty správy daní

Správce daně

- Orgán veřejné moci (leg. zkratka):
  - správní orgán (vymezen shodně jako v § 1 odst. 1 správního řádu, vymezení pro účely daňového řádu v § 10 odst. 2)
  - jiný státní orgán (např. soud)
- Správce daně - orgán veřejné moci v rozsahu, v jakém mu je zákonem nebo na základě zákona svěřena působnost v oblasti správy daní. (§10 odst. 1)
  - Tentýž úřad může mít postavení správce daně a nezávisle na tom postavení běžného správního orgánu.
  - Speciálním případem je tzv. dělená správa (§ 161 a 162).
- Má způsobilost být účastníkem občanského soudního řízení ve věcech souvisejících se správou daní. (§ 10 odst. 3)

Pravomoc správce daně

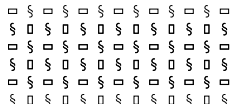
- vede daňová řízení a jiná řízení podle daňového zákona
- provádí vyhledávací činnost
- kontroluje plnění povinností osob zúčastněných na správě daní
- vyzývá ke splnění povinností
- zabezpečuje placení daní

evropský
sociální
fond v ČR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úřední osoby

- Správce daně vykonává pravomoc prostřednictvím úředních osob
- Úřední osoba = zaměstnanec, který se bezprostředně podílí na výkonu pravomoci správce daně nebo osoba oprávněná k výkonu pravomoci správce daně zákonem nebo na základě zákona.

Daňový subjekt (§ 20)

- **Daňový subjekt** = osoba, kterou za daňový subjekt označuje zákon, jakož i osoba, kterou zákon označuje jako poplatníka nebo jako plátce daně.
- Vymezení pojmu **plátce daně** či **poplatník** nutno hledat ve zvláštní právní úpravě.
- Osoby ustanovené podle zákona, které plní povinnosti stanovené daňovým subjektům, zejména **správce dědictví** a **insolvenční správce**, mají stejná práva a povinnosti jako DS.
  - jde o tzv. osoby s obdobnými právy
  - v zákonem předvídaném rozsahu vstupují do role daňového subjektu (jinak jsou to třetí osoby)

Třetí osoby

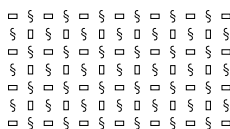
- Třetí osoba = osoba jiná než daňový subjekt, která má práva a povinnosti při správě daní, nebo jejíž práva a povinnosti jsou správou daní dotčena.
- Koncepce taxativního výčtu (srov. § 7 odst. 2 zák. o správě daní a poplatků) nahrazena negativním vymezením.
- Různé osoby a orgány: např. svědci, znalci, tlumočníci, ručitelé, podlužníci, orgány veřejné moci, provozovatelé platebních služeb, poskytovatelé poštovních služeb, osoby povinné k součinnosti, osoby povinné strpět zásah či omezení ze strany správce daně, osoby podávající vysvětlení atd.

Procesní způsobilost

- Fyzická osoba (FO):
  - osobně (v rozsahu, v jakém má způsobilost k právním úkonům)
- Podnikající fyzická osoba:
  - osobně (v rozsahu, v jakém má způsobilost k právním úkonům)
  - prostřednictvím pověřence (odst. 5 § 24)
- Právnická osoba:
  - prostřednictvím statutárního orgánu
  - prostřednictvím toho, kdo prokáže, že je oprávněn jejím jménem podle jiného právního předpisu jednat
  - prostřednictvím pověřence

(NOVELA daňového řádu: Prokurista právnické osoby je při správě daní oprávněn jednat jejím jménem, může-li podle udělené prokury jednat samostatně.

- (Specifický typ zastoupení (§ 14 obchodního zákoníku)
  - zastoupeným (prokurou) může být pouze podnikatel (FO či PO) zapsaný v obchodním rejstříku
  - prokurista je oprávněn ke všem právním úkonům, k nimž dochází při provozu podniku, i když se k nim vyžaduje jinak zvláštní plná moc pojem „provoz podniku“ není z hlediska daňového práva jednoznačně uchopitelný
- Zapisuje se do obchodního rejstříku.

- Nelze-li souhlas získat, může být zástupce ustanoven z řad daňových poradců ve spolupráci s KDP ČR (s náhradou ušlého výdělků na účet daňového subjektu).
  - Náhradu nákladů upravuje § 6 odst. 5 zákona č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky.
  - V souladu s § 107 odst. 6 může správce daně tyto náklady přenést na daňový subjekt.

Zmocněnec

- zástupce na základě plné moci
- Plná moc je vůči správci daně účinná: okamžikem uplatnění u tohoto správce daně (tj. v momentě, kdy podání obsahující plnou moc došlo správci daně)
- Účinky plné moci se vztahují též na správce daně:
  - nově místně příslušného
  - provádějícího úkony na základě dožadání
  - vedoucího řízení, pro které byla plná moc uplatněna, např. nadřízený správce daně v případě odvolání

To neznamená, že plná moc koncipovaná vůči všem správcům bude automaticky účinná vůči každému z nich. K tomu je nutné, aby podání reálně došlo tomu kterému správce daně.

- Náležitosti plné moci:
  - projev vůle zmocnitele (v závislosti na formě podání)
  - doložené přijetí zmocněncem (forma není stanovena) možno doložit i konkludentně
  - jednoznačné vymezení rozsahu (opuštění fikce generální plné moci)

Při pochybnosti o rozsahu plné moci aplikuje správce daně ust. o vadách podání.

- výzva k odstranění vad směřuje vůči zmocniteli
  - zmocněnec bude pouze vyrozuměn (stačí neformálně)
  - nutno poučit o následcích neodstranění vad
- Plná moc je vůči SD účinná odstraněním vad, avšak účinky podání učiněného zmocněncem na základě vadné plné moci zůstávají zachovány, pokud dojde k odstranění vad ve stanovené lhůtě.
    - neuplatní se obecné pravidlo o zpětných účincích zhojení vad podání (§ 74 odst. 3 – plná moc je vůči správci daně účinná až po odstranění vad)
    - týká se i jiných vad plné moci, než jen špatného vymezení rozsahu (např. není-li doloženo přijetí plné moci zmocněncem)

NOVELA

Zvolí-li si zmocnitel nového zmocněnce, platí, že tím vypověděl plnou moc dosavadnímu zmocněnci v rozsahu, ve kterém byla udělena plná moc novému zmocněnci.

- Daňový řád zamezuje maření procesu doručování v případě, že bude zvolen zmocněnec v zahraničí, který nemá sídlo nebo bydliště na území členského státu Evropské unie, jiného smluvního státu

Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace.

- musí si zvolit tuzemského zmocněnce, jinak správce daně doručí právní fikcí bez jeho součinnosti.

Přechodné ustanovení k plné moci

- § 264 bod 2 DŘ:

Právní úkony, zejména rozhodnutí vydaná správcem daně, a jejich účinky ve správě daní, které nastaly do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají zachovány; to platí i pro plné moci uplatněné přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona s tím, že jejich účinky se posuzují podle tohoto zákona. V případě pochybností o rozsahu dříve udělené plné moci správce daně vyzve zmocnitele k předložení nové plné moci; do doby předložení nové plné moci nebo marného uplynutí lhůty stanovené ve výzvě, se takto udělené plné moci posuzují podle dosavadních právních předpisů.

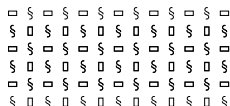
- Půjde o plné moci, u nichž bylo dříve aplikováno pravidlo fikce neomezené (generální) plné moci (srov. § 10 odst. 3 ZSDP)
- Netýká se plných mocí, u nichž není doloženo přijetí zmocněncem, avšak jinak zde nejsou pochybnosti o jejich rozsahu.

Omezení zmocnění

- V téže věci může být současně zvolen pouze jeden zmocněnec.
- Zmocněnec, nejde-li o daňového poradce nebo advokáta, není oprávněn zvolit si dalšího zmocněnce, s výjimkou zmocněnce pro doručování podle § 28 odst. 4 5 daňového řádu.

Společné zastupování

- společný zástupce = zástupce, který byl ustanoven k zastupování více daňových subjektů, nebo jehož postavení vznikne ze zákona (§ 13a odst. 4 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí)
- společný zmocněnec = zástupce, jehož si daňové subjekty zvolily prostřednictvím plné moci
  - V případě daně z nemovitostí jej nejčastěji zvolí pouze jeden daňový subjekt. Vzhledem k solidární daňové povinnosti všech DS to znamená, že takto určený zmocněnec může podat daňové přiznání pouze jménem DS, který jej zmocnil
  - na tento DS připadne celá daňová povinnost
  - vůči ostatním má regres.
- Povinnost zvolit si společného zmocněnce - vzniká-li více daňovým subjektům společná daňová povinnost.
  - Daňové subjekty mají uloženu povinnost zplnomocnit určitou osobu (může to být jeden z nich) jakožto společného zmocněnce.
  - Vznikne-li společné zastoupení ze zákona, povinnost zvolit si společného zmocněnce odpadá.

- např. tím, že podle § 13a odst. 4 zákona o dani z nemovitostí jeden z poplatníků podá daňové přiznání.

Odborný konzultant

- Daňový subjekt nebo jeho zástupce si může k jednání přibrat odborného konzultanta.
  - nejedná se o zástupce
  - nemá žádná procesní práva s výjimkou práva spoluúčasti
  - nemůže před správcem daně vystupovat samostatně
  - nemusí jít nutně o „odborníka“ (správce daně neposuzuje jeho odbornou způsobilost)
- Lze přibrat i více odborných konzultantů.
  - Je však nutno respektovat provozní pravidla dané budovy, kanceláře atd.

Pokud odborný konzultant **maří jednání**, může správce daně, nevede-li nebo nevedlo-li by k nápravě ani uložení pořádkové pokuty, rozhodnutím vyloučit odborného konzultanta z dalšího jednání.

- Netřeba vůči odbornému konzultantovi požadovat od daňového subjektu zproštění povinnosti mlčenlivosti.
  - srov. § 52 odst. 5 písm. c) daňového řádu.

Lhůty

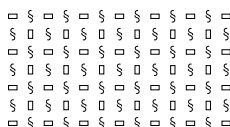
- Jde o tzv. správcovské lhůty.
  - správce daně stanoví délku lhůty rozhodnutím.
  - Lhůta kratší 8 dnů musí být vždy v rozhodnutí odůvodněna.
    - pro úkony jednoduché a zvláště naléhavé (obě podmínky nutno splnit kumulativně)
  - Lhůtu kratší než 1 den (tzn. určenou počtem hodin) lze stanovit pouze se souhlasem dotčené osoby.
- Nejméně 15-ti denní lhůta:
- § 89 odst. 3 DŘ (*výzva k odstranění pochybností*)
  - § 111 odst. 4 DŘ (*vyjádření k odvolání jiného odvolatele*)
  - § 112 odst. 2 DŘ (*doplnění odvolání*)
  - § 180 DŘ (*exekuce - prohlášení o majetku*)

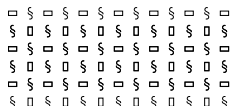
Počítání času

- Obdoba se ZSDP a jinými procesními řády
  - **Výjimka** – u týdenních, měsíčních a ročních lhůt (+1 den) – **neplatí vždy !!!**
    - speciální pravidlo lze nalézt např. v § 87/3, § 148/1, § 160/1, § 252/2
    - **projeví se např. ve lhůtě pro podání přiznání u daně z příjmů (31. března → 1. dubna)**
  - Zachována koncepce, že lhůta začíná běžet až následující den.
- Pravidlo týkající se soboty, neděle a svátků lze nově aplikovat i na lhůty pro SD.

Běh lhůty pro správce daně

- Jakákoli výzva k součinnosti lhůtu pro SD do dne splnění součinnosti nově staví.

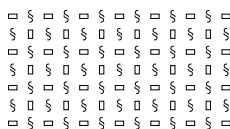
- K splnění součinnosti dojde faktickým obdržením podání správcem daně → lhůta pro SD se znovu rozběhne dnem následujícím poté, co podání dojde správci daně.
- V ZSDP je pravidlo o přerušení lhůty, které se však týká pouze vybraných úkonů:
  - výzva v rámci vytýkacího řízení (§ 43 ZSDP)
  - výzva k odstranění vad podání (§ 21 odst. 8 ZSDP)
- SD by neměl nechávat výzvu k součinnosti na poslední chvíli!

Zachování lhůty

- **Účelem** je zajistit rovné podmínky při využití možných způsobů (forem) podání.
- Pro zachování lhůty musí být úkon **učiněn nebo adresován věcně a místně příslušnému SD**.
  - Nutnost zvolit věcně a místně příslušného SD se týká i podání, které se činí přes společné technické zařízení správců daně.
  - Analogicky je nutné toto ustanovení použít i pro nekvalifikované formy podání.
  - Dle ZSDP postačilo učinit nebo adresovat jakémukoli správce daně (§ 14 odst. 9 ZSDP)
- **Učinit** lze též u jiného věcně příslušného SD nebo u nadřízeného SD
  - Týká se - pouze podání činěného na místě (tj. nikoli prostřednictvím pošty či internetu)
    - plateb (jde o úkon, nikoli však podání!)
  - Toto pravidlo se neuplatní v případě odvolání proti zajišťovacímu příkazu (§ 168 odst. 1).

Prodloužení lhůty

- Týká se lhůty, jejíž běh dosud neuplynul.
- Prodloužit lze lhůtu:
  - správcovskou
  - zákonnou (pouze pokud tak stanoví zákon!)
- Musí být naplněny „závažné důvody“.
- SD musí zamítavé rozhodnutí o žádosti vydat (tj. *vypravit k expedici*): → do doby, o níž má být lhůta podle žádosti prodloužena, nejdéle však do 30 dnů od obdržení žádosti*, jinak se uplatní právní fikce kladného vyřízení žádosti.
- Proti rozhodnutí o žádosti o prodloužení lhůty nelze uplatnit opravné prostředky.
- Lhůtu pro podání řádného daňového tvrzení lze prodloužit až o 3 měsíce.
- Lhůty, které nelze prodloužit:
  - lhůta podle § 71 odst. 3 DŘ (*autorizace el. podání*)
  - lhůta podle § 87 odst. 3 písm. c) DŘ (*ke spolupráci při zahájení DK*)
  - lhůta podle § 115 odst. 3 DŘ (*k vyjádření k výsledkům doplněného odvolacího řízení*)
  - lhůta podle § 136 odst. 4 DŘ (*k podání daňového přiznání za zdaňovací období kratší než 1 rok*)
  - lhůta podle § 226 DŘ (*již prodlouženou lhůtu k úhradě nejvyššího dražebního podání*)
  - lhůta podle § 240 odst. 5 DŘ (*k podání daňového tvrzení při ukončení likvidace*)
  - lhůta podle § 240 odst. 6 DŘ (*k podání daňového tvrzení při převodu majetku státního podniku na zřizovatele*)

- lhůta podle § 244 odst. 1 DŘ (k podání daňového tvrzení po prohlášení úpadku)

Navrácení lhůty v předešlý stav

- Týká se lhůty, jejíž běh již marně uplynul.
- Navrátit v předešlý stav lze lhůtu:
  - **správcovskou**
  - **zákonnou** (není-li to vyloučeno)
- Musí být naplněny „závažné důvody“.
- Lhůta k podání žádosti zkrácena: z 30 na 15 dnů.
- Se žádostí netřeba spojovat zmeškaný úkon (rozdíl oproti pojetí v SR).
- Např. zmeškané odvolání stačí sepsat až na základě toho, jak bude žádost vyřízena.
- Kladným rozhodnutím se nestanoví nová lhůta, pouze nový den jejího uplynutí.
  - **Povaha nové lhůty se posuzuje podle lhůty původní** (zákonná či správčovská).
  - **Při stanovení dne uplynutí v rámci správního uvážení SD zohledňuje návrh žadatele** (v žádosti by krom důvodů měl být uveden i navrhaný poslední den lhůty).
- Opravný prostředek: odvolání bez odkladného účinku (§ 109)
- Není vyloučeno:
  - podání opravného prostředku proti rozhodnutí o žádosti
  - navrácení lhůty v předešlý stav u již dříve prodloužené lhůty
  - navrácení lhůty u opravných prostředků
  - prodloužení nebo další navrácení takto navrácené lhůty
- Navrátit lhůtu v předešlý stav nelze:
  - uplynul-li od posledního dne zmeškané lhůty více než 1 rok nebo
  - pokud jde o lhůtu:
    - pro stanovení daně
    - pro placení daně
    - pro podání ŘDT nebo DDT
    - podle § 71 odst. 3 DŘ (autorizace el. podání)
    - podle § 226 odst. 1 DŘ (již prodlouženou lhůtu k úhradě nejvyššího dražebního podání)

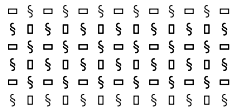
Souvisí:

§ 148 odst. 4 DŘ: Lhůta pro stanovení daně neběží po dobu od zmeškání odvolací lhůty proti rozhodnutí o stanovení daně až do oznámení rozhodnutí o jejím navrácení v předešlý stav.

§ 254 odst. 2 DŘ: V případě, že bylo na daňovém subjektu vymáháno neoprávněně, náleží mu za dobu neoprávněně vedeného exekučního řízení úrok podle odstavce 1 ve dvojnásobné výši; nárok na tento úrok nevzniká, pokud je neoprávněnost exekuce způsobena pozdějším vyslovením neúčinnosti doručení rozhodnutí nebo **navrácením lhůty v předešlý stav.**

Přechodné ustanovení ke lhůtám

- **§ 264 bod 3 DR:**

„Pro posouzení běhu a délky lhůty, která započala podle dosavadních právních předpisů, se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona postupuje podle ustanovení tohoto zákona, která upravují lhůtu, jež je jí svou povahou a účelem nejbližší; tato lhůta neskončí dříve než v den, ve který by končila podle dosavadních právních předpisů.“

- **Speciální pravidla** se uplatní pro lhůtu pro stanovení daně (§ 246/4) a pro lhůtu pro placení daně (§ 246/5).
- Obecné pravidlo upravené v bodě 3 se pro tyto speciální případy neuplatní!!!

Způsoby doručování

- Adresát = osoba, které je písemnost doručována nebo její zástupce
- Primárně se doručuje :
  - při ústním jednání nebo jiném úkonu (nově explicitně upraveno)
    - doručuje příslušná úřední osoba
    - podmínkou je přítomnost adresáta
  - elektronicky (pouze datovou schránkou!)
- Sekundárně se doručuje:
  - prostřednictvím zásilky doručované
    - provozovatelem poštovních služeb
    - úřední osobou pověřenou doručováním
    - jiným orgánem, o němž to stanoví zákon
- Ve zvláštních případech se doručuje:
  - veřejnou vyhláškou
  - hromadným předpisným seznamem
- Pokud byl použit chybný způsob doručení a adresát se s danou písemností neseznámil, nelze doručit právní fikcí.

Doručování do vlastních rukou

- pokud tak stanoví zákon
- pokud tak určí SD
- pokud je den doručení rozhodný pro počátek běhu lhůty - tj. všechna rozhodnutí
  - Doručení prostřednictvím datové schránky nebo při ústním jednání či jiném úkonu má vždy validitu doručení do vlastních rukou

Doručování zástupci

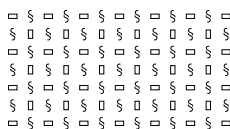
- Doručování pouze zástupci v rozsahu jeho oprávnění k zastupování.
  - Nutno vždy posoudit, zda daná písemnost se týká věci, na niž se vztahuje zastoupení, či nikoli.
  - Dle ZSDP se výlučné doručování zástupci vztahovalo pouze na neomezené plné moci.
- Jasně stanovení dne doručení při souběžném doručování.

Doručování prostřednictvím datové schránky

- Je potřeba vycházet z obecné úpravy obsažené v zákoně č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

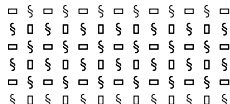
Doručování prostřednictvím zásilky

- **FO – nepodnikatel :**

- 1) **písemnosti předávané při ústním jednání či jiném úkonu**
  - podpisem protokolu
  - úředním záznamem o odmítnutí podpisu protokolu
- 2) **písemnosti doručované elektronicky**
  - prostřednictvím systému datových schránek
- 3) **písemnosti doručované prostřednictvím zásilky**
  - řádně vyplněnou doručenkou (*dodejkou*)
  - prokázaným odepřením převzetí písemnosti (*zaznamená se na doručence*)
- 4) **písemnosti doručované prostřednictvím veřejné vyhlášky**
  - podepsanou kopií písemnosti (neplatí u HPS) – v zák. náležitostech chybí uvedení času!
  - marným uplynutím doby vyvěšení, resp. zpřístupnění HPS

